

וזאת הברכה

שמח"ת

מצד שהיא סיום התורה ומטעם לסמוך שמחה לשמחה י, אלא) לפי שיש ב־פרשה זו ענין המועד.

ב. ויובן בהקדים ביאור הקושיא המובאת בדרושי חסידות י: "מהו ה־שייכות לשמוח שמחת תורה ביום השמע"צ והלא בשבועות הוא זמן מ"ח, וא"כ אז הי' צ"ל קביעת שמחה זו דהאי יומא דקא גרים". ומבואר שם התירוצ' ע"ה, שהשמחה דשמח"ת היא על הלוחות השניות ** שניתנו ב־יוהכ"פ, ומצד לוחות אלו הוא מה שגוהגין לעשות חדוה ושמחה בשמע"צ (שהוא יום האחרון שאחר יוהכ"פ י, וכדלקמן).

והנה ידוע דפנימיות התורה "נש־מתא דאורייתא", ונגלה דתורה —

(5) ועאכו"כ שהיא לא רק "כדי לסמוך ברכת המלך (שלמה) לברכת משה" (מחז"ו שם. אבודרהם סדר תפלת סוכות). או "לפי שהוא סוף כל המועדות תותמין בברכת משה רבינו שביך את ישראל" (ר"ן מגילה פ' בני העיר).

(6) אוה"ת שמע"צ ע' א'תשעט ואילך. ד"ה ביוהשע"צ תרס"ז (בתחלתו ובסופו). תש"ו (בתחלתו). ועוד.

(6*) בתורה שבכתב (או במקום ששייך לתושב"כ) בכ"מ לוחות ל' זכר (תשא לז', א. ועוד) משא"כ בש"ס וכי, וראה חולין קלו, ב. ולהעיר ג"כ מתורה שתי (מנחות צד, א).

(ד) אוה"ת שם ס"ע א'תשעט. וראה גם שם ע' אתשפו ואילך. תרס"ז שם (בסופו).

א. איתא ברמב"ם י (והוא ממשנה וגמרא י): "משה תיקן להם לישראל שיהו קוראין בכל מועד ענינו . . ומה הן קורין . . (וממשיך ומונה הקריאות של כל המועדות) וביר"ט אחרון (של חג הסוכות) קורין כל הבכור . . ולמחר קורין וזאת הברכה".

והנה מהטעמים לקריאת "וזאת ה־ברכה" ביר"ט האחרון של חגה"ס, אי' במחזור וויטרי י — "כדי לסמוך שמחת התורה שזכו לסיימה לשמחת החג שכן נכפלה שמחה במקרא ב־שמע"צ לפי ששמחת החג מרובה".

אבל מזה שברמב"ם (ובגמרא) באה הלכה זו שבשמח"ת "קורין וזאת ה־ברכה", בהמשך ל"משה תיקן להם לישראל שיהו קוראין בכל מועד ענינו" — ואילו בהתחלת דבריו, כשהוא מפרט סדר קריאת התורה של שבתות השנה "מתחילין בשבת שאחר חגה"ס וקורין בסדר בראשית בשני אלה תולדות . . (הוא סותם ואומר) עד שגומרין את התורה בחגה"ס" מבלי לפרש שגומרין את התורה ב־וזאת הברכה ביר"ט האחרון של חג — משמע, שהשייכות ד"וזאת הברכה" ליר"ט האחרון של חג היא (לא רק

(1) הלי תפלה פ"ג הי"ח ואילך.

(2) מגילה לא, א.

(3) סי' שפה.

(4) שם רפ"ג.

רתנו. הי' צ"ל קביעות שמחה מצד "גמרה של תורה" ¹¹; והוא ע"פ משיכ רש"י ¹² בשם אזהרות הרס"ג שבי עשה"ד כלולות כל התרי"ג מצות, וא"כ בזמן מתן תורה (ועשה"ד) הרי ישנה כבר "גמרה של (נתינת כל ה)תורה" — ולכא' יום "גמרה" של תורה באופן זה, היינו שכולה מתחלתה ועד סיומה כלולה בנתינתה. ראוי לעשותו יום שמחה. ואדרבא אופן זה קרוב ודומה יותר להמאורע שממנו למדין שעושין שמחה זו. דאיתא ב" מדרש ¹³: "א"ל הקב"ה שלמה חכמה שאלת לך כו' חייך החכמה והמדע נתון לך כו' מיד ויקץ שלמה והנה חלום א"ר יצחק חלום הי' עומד על כנו חמור נוהק והוא יודע מה נוהק צפור מצוצי והוא יודע מה מצוצי מיד ויבוא ירושלים ויעמוד לפני ארון ברית ה' ויעל עולות ויעש שלמים ויעש משתה לכל עבדיו א"ר אלעזר מכאן שעושין סעודה לגמרה של תורה".

12) ואף שמצינו שמחה בחגה"ש — ראה שו"ע אדמוה"ו (סי' תצז סי"ח מרש"י פסחים סח, ב ד"ה דבעינן): "וצריך לא" כול ולשמוח בו", הרי אי"ז שמחה לגמרה של תורה אלא דנתינת התורה, להראות שנוח ומקובל לישראל יום שנתנה בו התורה" (היינו שאינו "עול" עליו). ולזה עיר מסה"ש תש"ג ס"ע 143 ואלך. סה"ש תש"ה ע' 104.

13) משפטים כד, יב.

14) שהש"ר פ"א א (ט). הובא בספר האשכול (הלכות סדר פרשיות והפטרות לכל שבוי"ט ותענית), אור זרוע (ח"ב סי' שכ) ובית יוסף (סו"ס תרסט) — כמקור על המנהג שעושין שמחה בשמחת לגמרה של תורה.

גופא דאורייתא"י אינן ב' תורות ח"ו, כ"א תורה אחת היא שלימה; ושמות אלו עצמם מוכיחים ומודיעים שהן "נשמח" (פנימיות) ו"גופא" (נגלה) של עצם אחד. ומזה מובן שכל ענין בפנימיות התורה הוא בהתאם לכמו שהוא בנגלה דתורה. ועפ"ז צריך ביאור — על פי נגלה מהי הקושיא בקביעות שמחת תורה בשמע"צ — הרי מפורש בשו"ע הטעם ע"ז "לפי שמסיימן בו התורה וראוי לשמוח בסיומה".

והנה בפשטות י"ל שהקושיא שב" חסידות (למה לא הוקבעה שמחת ה" תורה בזמן מתן תורתנו בחגה"ש) היא על התקנה מעיקרה; מדוע תקנו מ" עיקרא להתחיל קריאת התורה בשבת שלאחרי חגה"ס ולגמרה, בשמחה, בשמע"צ — הלא לכא' הי' מתאים יותר (להתחילה ו)לסיימה (בשמחה) בחגה"ש שבו ניתנה התורה לישראל? וע"ז בא התירוק (בחסידות), שביהכ"פ ניתנו לוחות האחרונות, שעז"ג "ביום חתונתו זה מ"ת" ¹⁵, שהם "כפלים לתושי" ¹⁶ לגבי הלוחות הראשונות, ולכן דוקא בהם הוא עיקר השמחה.

ג. אולם באמת י"ל שהקושיא תתכן גם לפי התקנה שגומרין את התורה בשמח"ת ולא בחגה"ש, ואעפ"כ מסתבר לומר שבחגה"ש בהיותו זמן מתן תו-

המשך תש"ו שם פמ"ד. וראה לקמן הע' רה 50.

8) זח"ג קנב, א.

9) טור או"ח סי' תרסט. רמ"א שם. וראה ת"ז תכ"א.

10) משנה סוף תענית ופרש"י שם.

11) שמו"ר רפמ"ו.

תורה ועשה"ד — גמרה של (נתינת
(התורה. וא"כ — אז ה' צריך להיות
שמחה לגמרה של תורה".

ד. וביאור התירוצ בזה:

ההפרש שבין חגה"ש לשמע"צ: ה'
לוחות (עשה"ד וכל הרמוז בהם) ה'
ראשונות, היו באופן של חתנה לבני'
מלמעלה²⁰; משא"כ בשמע"צ שבו
גומרים את התורה, היינו שבני' לומ'
דים אותה במשך כל השנה ועד
שגומרים כל התורה — עבודת ויגיעת
בני' יי. ובזה יובן שהשמחה על "גמרה
של תורה" היא דוקא בשמע"צ ולא
בחגה"ש:

שמחה שלימה בקבלת איזה דבר
לא תתכן אלא כשאינו "נהמא דכסר"
פא"²¹, ובנדו"ד הרי שמחה זו שייכת
בשמע"צ שבו גומרים את התורה
הנלמדת, היינו התורה הנקנית ע"י
עבודה ויגיעה [וגם זה שהוא בבחי'
לא ידע מאי קאמר — שגם עליו
לשמוח בשמח"ת — הנה אף שלא
ידע, מ"מ "קאמר" עכ"פ, ובזה מת'
בטאת עבודתו].

משא"כ בחגה"ש, אע"פ שגם בו הוא
גמרה של תורה" (ולכאוי' באופן נעלה

שהיא התחדשות פרטית (ד"ה ועשית חגיג'
תש"ה פמ"ה).

(20) ולהעיר מדחול" עה"פ (תשא לא.
יח) ויתן גוי ככלותו — במתנה (שמור'
פמ"א, ו. הובא בפרש"י תשא שם).

(21) ועד"ז הוי"ע לוחות שניות, כדלקמן
בפנים.

(22) ראה ירושלמי (ערלה פ"א ה"ג):
דאכיל מן חברי' בהית (בוש) מסתכל בי'
(וראה לקו"ת צו ז, רע"ד), ולהעיר ממ"מ
להב"י בראשית מהדו"ק ד"ה אור ליה"ש
יד לטבת.

ואף שהתכללות זו של כל (התורה
(ו)המצות בעשה"ד (בהלוחות הראשונ'
נות) היא בהעלם, ובגילוי ניתנו רק
העשה"ד — מ"מ בנתינתן לבני' הרי
נתונה להם (אם שבאופן בלתי גלוי)
כל התורה והמצוה²², וע"ד מאמר
רז"ל הפך בה והפך בה דכולא בה יי.
ונתינה זו של כל התורה במ"ת —
דייה לעשות שמחה ביום סיומה. והרי
עושים סעודה ושמחה בסיום אפילו
מס' אחת בלבד יי.

ומכיון שכל הגילויים וההמשכות
חוזרים וניעורים ונמשכים מדי שנה
בשנה וכו' יי, הרי מובן שבכל חגה"ש,
זמן מתן תורתנו, חוזר ומתחדש הענין
דמתן תורה יי והרי קורין פ' מתן

(15) להעיר מפ"י מהר"ז במדרש שם
לגמרה של תורה — שכל החכמה שידע
שלמה ברוה"ק נכלל הכל בתורה".

(16) אבות ספ"ה, וראה ד"ה והי' אור
הלבנה תרס"ו.

(17) רמ"א בשו"ע יו"ד סו"ס רמז.
וראה שו"ת חות יאיר סי' ע, יפה קול
(למדרש שם) שכתבו שהכונה במדרש
הג"ל (שכפנים) היא גם לסיום מסכת.

(18) ראה לב דוד פכ"ט בשם הרמ"ז
בס' תקון שובבי"ם, וראה משנה ספ"ג
דגיטין, שו"ת הר"י אירגס (בסו"ס מבוא
פתחים) ס"ה בארוכה, סד"ה עלה אלקים,
תש"ד.

(19) ואף שגם כל יום יהיו בעיניך חד'
שי"ם" (פרש"י תבא כו, טז, וראה גם
פרש"י יתרו יט, א. עקב יא, יג) ובכ"י
חותמים בברכת התורה גותן התורה (לי'
הוה) שנותן לנו בכ"י (לקו"ת טוכות פא.
ג. וראה ברכות כב, א. סג, ב), הרי
ההתחדשות בכ"י היא רק התחדשות פר'
טית, ובחגה"ש היא התחדשות כללית, וכמו
התחדשות הבריאה בר"ה שהיא התחדשות
כללית לגבי התחדשות הבריאה בכל יום

טעמה צ"ל מושג לכאור"א — גם לקטן ביותר ;

כי גם אצלו מתעוררת שאלה הנ"ל : למה לא קבעו שמח"ת בחגה"ש ? — שגם הוא יודע שאז "זמן מתן תורתנו" — וע"ז משיבים לו ומסבירים בדוג" מא מיני' ובי' : כשמקבל התורה כש' עודנו בקטנותו, ובהסברה : תורה ציווה לנו משה מורשה קהלת יעקב — בכ"ז מובן, שבתור יורש התורה נתונה לו, אמנם עדיין קטן הוא מלהבינה ול' השיגה, ולכשיגדל יבינה ובטוב טעם הרי ביחד עם השמחה מתעורר בו צער מזה שאינו מבינה עכשיו, ואין שמחתו בשלימות.

ה. והנה ביאור הנ"ל מתאים עם המבואר בכמה דרושי חסידות (מהנ"ל), שטעם הקביעות של שמח"ת בשמע"צ הוא מפני לוחות האחרונות שנתנו ביהכ"פ (שזהו גם הטעם שתקנו ש"גמרה של תורה" (היינו גמר לימוד התורה ע"י האדם, כנ"ל) תהי' ב' שמע"צ" :

כללות ההפרש בין לוחות הראשונות ולוחות האחרונות הוא "בהלוחות עצמן, דלוחות הראשונות היו "מעשה

בשמח"ת הרי מנהג ישראל *** שגם נשים וטף שמחים.

(25) הקושי שבס"ס ב'.

(26) כמבואר בתש"ו שם פ"ד. וכד"ה ויתן לך תרס"ו.

*** שנתורה היא (ראה ירושלמי פס"ח פ"ד ה"א. בתוד"ה נפסל (מנחות כ, ב) : מנהג אבותינו. וראה גם מנהגים ישנים מדורא ע' 153. מהר"ל הובא ברמ"א שו"ע י"ד שעו ס"ד).

יותר, שהרי לימוד התורה ע"י האדם למטה אינו בערך לגילוי התורה מל' מעלה במ"ת). בכ"ז מכיון שזה בא במתנה, בלי עבודה ויגיעה, אין ה' שמחה שלימה (וע"ד אדם רוצה בקב שלו מט' קבים של חבירו").

ויתירה מזו : כשהמדובר בדבר שאי אפשר לו לאדם להשיגו בעבודתו, כ"א רק ע"י שיקבלו במתנה (וע"ד הנ"ל בחכמת שלמה), הרי קבלתו תגרום לו שמחה — אף שאינה שלימה כדבר שהשיגו ע"י עבודה ; משא"כ בדבר שאפשר להשיגו ע"י עבודה, והוא מקבלו באופן של "נהמא דכסופא", בלי עבודה ויגיעה, הרי השמחה מעורבת בצער על אשר לא יגע כו' וקיבלה ע"ז. ובפרט שבגדוד' הרי נתינת התורה בחגה"ש היתה בכונה שאח"כ ילמדו אותה.

ולכן אין קובעין שמחה מיוחדת ב"גמרה של תורה" זו.

ומובן הענין לכל אור"א — דמכיון ששמחת התורה שייכת לכאור"א, ומשתתפים בה גם נשים וטף, לכן גם

(23) ב"מ לח, א. וראה בכהנ"ל מכתב כללי (ושיחות) י"א ניסן תשל"ב (נדפס בהגש"פ עם לקוטי טעמים מנהגים וכ"ר אורים (קהת תשל"ו) ע' שמג ואילך) ובה נסמן שם.

(24) ועוד יותר משמחת ביה"ש * שרק "חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין", אבל כל העם באין לראות ולשמע ** , משא"כ

(* שמי שלא ראה שמחת ביה"ש לא ראה שמחה מימיו (משנה סוכה נא, א).

** ראה משנה שם, רמב"ם הל' לולב פ"ח ה"ד.

אלקים גו' מכתב אלקים"י, ולוחות האחרונות היו רק "מכתב אלקים", אבל הלוחות עצמם היו מעשה ידי משה³². וזוהי גם הסיבה לההפרש בפעולתם בישראל ובעולם:

בלוחות הראשונות ארז"ל³³ ש"אל-מלי לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל. . אין כל אומה ולשון שולטת בהן", אמנם בנתינתם של הלוחות האחרונות נתחדש ענין היגיעה בתורה. והיינו דמ' צד לוחות הראשונות מקבלים בני את התורה כמו שהיא נמשכת מלמ' עלה, בבחי' אור ישר, ובהגילוי מל' מעלה הרי לוחות הראשונות הם נעלים מלוחות האחרונות; אבל ע"י הלוחות האחרונות נתחדש ענין ה' עבודה ויגיעה בתורה בכח עצמו, בבחי' אור חור, שדוקא עי"ז ממשיך ממדריגה עליונה יותר בתורה מדרגא הנמשכת מצ"ע. ולכן דוקא בשמח"ת (שהוא הסיום דמ"ת שביוהכ"פ³⁴), הוא עיקר השמחה על התורה.

ו. והנה בדרושים הג"ל³⁵ מבואר עוד ביאור בטעם הקביעות של שמח"ת בשמע"צ — מצד לוחות שניות:

לוחות הראשונות הם כנגד בחי' צדיקים, דבעת נתינתם עמדו בני' במדרי' צדיקים דכתיב³⁶ "ויחן שם

וגם זה עולה בקנה אחד עם ה' מבואר לעיל, דשמח"ת הוא דוקא מצד "גמרה של תורה" באופן של לימוד ויגיעה ולא ע"י מתנה מלמעלה — ובהקדים ביאור ההפרש בין צדיק לבע"ת³⁷, שהוא בשתיים: א) בעבודת האדם בעצמו ועם עצמו, ב) בפעולת עבודתו בעולם:

א) בעבודת עצמו: עבודת הצדיק היא, כמו שהאלקים עשה את האדם ישר³⁸ — ועבודה זו היא מצד טבעו, כי יהודי אינו יכול בטבעו להיות נפרד מאלקות, וצדיק שאין בו שליטת (וה' העלם ע"י) היצר, עבודתו היא מצד טבעו [וגם מצד השבועה שמלמע' תהי צדיק"³⁹]

משא"כ בע"ת שחטא ופגם ועבר

(32) משפטים כז, ז (וראה פרש"י שם, ד). שבת פח, א.

(33) שבת קמא, רע"א. וח"א נב, ב. ח"ב קצג, ב.

(34) ראה בזה לקו"ש ח"ט ע' 4-63. ע' 66. לקו"ש ח"י ע' 84 ואילך, ובהנסמן שם. (35) קהלת ז, כט.

(36) ספ"ג דגה (ל, סע"ב). וגם שבועה מל' שביעה, היינו שנותנים לו כחות מל' מעלה שיהי' צדיק (ראה קיצורים והערות לתניא ס"ע נו ואילך).

(27) תשא לב, טו.
(28) דכתיב (שם לד, א) פסל לך גו' וכתבת.

(29) עירובין נד, א.
(30) אה"ת שם. וראה גם המשך תש"ו שם פל"ד ומ"ד.
(31) יתרו יט, ב. ופרש"י שם.

שהן עבודתו עם עצמו והן עבודתו בעשיית ה"דירה לו ית", ה"ה בכח עצמו, בחילא יתיר, עד שמהפך מרע ממש לטוב וקדושה.

ועפ"ז יובן דב' הביאורים נקודה אחת משותפת בשניהם: מעלת עבדו דתו של האדם בכוחו ויגיעתו, שהיא נקודת הטעם בביאור הא' — שלכן שלימות השמחה ב"גמרה של תורה" היא רק ביו"ט האחרון של חג (שמ"ח"ת) — והיא היא נקודת היסוד בביאור הב' שהשמחה דשמח"ת היא מצד הלוחות האחרונות שניתנו לבעלי תשובה.

ז. עפ"י כהנ"ל מובנת השייכות ד"זאת הברכה" ל"ענין המועד" ד"שמע"צ"י:

בתחלת פ' ברכה מדובר בלוחות הראשונות: "הוי' מסיני בא גו'", וע"ז נאמר "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב", מורשה ל' ירושה"י, היינו שניתנה ובאה בירושה, בדרך ממילא ולא ע"י עבודה ויגיעה"י. והסיום דפ' זאת הברכה (שהכל הו' לך אחר החתום) הוא "לעיני כל ישראל", שקאי על שבירת הלוחות"י, "שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם, והסכימה דעת הקב"ה לדעתו שנא"

את הדרך, הרי כשם שהשינוי (תשור בתו) הוא ע"י הבע"ת עצמו, כמו כן עבודתו בתומ"צ היא בעיקר בכח עצמו — "בחילא טגיא"י.

ב) ועד"ז בפעולת עבודתם בעולם: כשם שעבודתו של הצדיק בעצמו היא בזה שמגלה את הכחות שניתנו לו מלמעלה מהכח אל הפועל, כמו כן הוא בהדירה שעושה לו יתברך בתחתונים, שהיא נעשית ע"י שמברר דברי הרשות השייכים (בכח עכ"פ) לקדושה, ונמצא שעשיית ה"דירה" בעבודתו אינה באופן שיש בזה התחדשות ממש, אלא רק שמוציאה ומביאה (מן הכח) אל הפועל; וא"כ אי"ז שולל לגמרי את ה"נהמא דכסור" פא" שבפעולתו, מאחר שיסוד עבודתו הוא מתנה מלמעלה"י (הכחות ש" ניתנו לו מלמעלה, משביעים אותו כו' — ועד"ז בגילוי הדירה בתחתונים).

משא"כ בע"ת, שהוא מברר ומעלה גם הזדונות עד שנהפכו לזכיות"י, היינו שפעולתו היא גם בדברים ה' מנגדים לאלקות (גקה"ט) לעשותם "זכיות" — כלים לאלקות; הרי עבדו דה זו אינה באופן של גילוי מהכח אל הפועל, אלא התחדשות ממש"י, ונמצא שדוקא עבודת הבע"ת מושג ללית לגמרי מ"נהמא דכסופא", בהיות

41) ראה עד"ז לקו"ש ח"ס ע' 242 ואילך.

42) ראה לקו"ת פירשנו צד, ד. וב' הנסמן שם.

43) להעיר שקטן משיתחיל לדבר אביו מלמדו תורה צוה לנו משה גו' (סוכה מב, א. ה' ת"ת לאדמוה"ז רפ"א).

44) ברכות יב, א.

45) ספרי ורש"י ס"פ ברכה.

37) זח"א קכט, ב.

38) ראה תניא פ"ד.

39) יומא פו, ב. וראה בארוכה דרך מצותיך קצא, א.

40) ראה אוה"ת שם (ע' א'תש"פ); והנה בחי' זכיות אלו הם זכיות אחרים שלא כענין זכיות וצדיקים כלל.

ולכן לאחר סיום התורה „לעיני כל ישראל“, מתחילין לקרות תיכף „ברא“ שית ברא אלקים את השמים ואת הארץ“, כי ע”י עבודת האדם בלימוד התורה בכח עצמו (ועד”ו — בעבודת הבע”ת שהיא בכח עצמו ובבחי”ת חדשות ממש) נעשה שותף להקב”ה במעשה בראשית יי שהוא מוסיף ומשפיע כביכול במעשה בראשית יי — כי שותפות בשלימותה היא כששני — הם שותפים שווים לגמרי. ולכן ה” צדיק שעבודתו היא רק לגלות מהכח אל הפועל (הן הכחות שלו והן בה” דירה שעושה בעולם) אין ה”שותפות” בשלימותה — שהרי הקב”ה בורא

מר”י אשר שברת ישר כחך שש” ברת” יי, שבזה מרומז עילויים של הלוחות האחרונות לגבי לוחות ה” ראשונות (שלכן אמר לו ישר כחך ששברת), כי דוקא ע”י שנשאו לבו לשבור את הלוחות לעיני כל ישראל, פעל בכל ישראל (גם באלו שלא חטאו בעגל) עבודת התשובה — עבודה בכח עצמו.

וכאשר נתקבלה תשובתם במילואה, אז נתן להם הקב”ה את הלוחות שני” יות, שבזה הראה לעין כל שהוא ית’ קבל תשובתם ונתרצה הקב”ה לישראל בשמחה ובלב שלם יי ונתן להם לוחות שניות, היינו שגם בתורה תהי’ העבודה ויגיעה — לימוד ה” תורה בכח עצמו.

וכאשר באים לשמע”צ לאחר ז’ ימי הסוכות, הזמן שכל ההמשכות נקלטות בפנימיות יי, וגם בחי’ התורה ש” נתנה בלוחות שניות, הרי אז באה השמחה האמיתית והשלימה בלימוד האדם בתורה בכח עצמו יי.

משה שאחר „ביום חתונתו“ שביהכ”פ גילוי בחי’ התורה שבלוחות האחרונות הוא בבחי’ מקיף בלבד — קושיין וחופה, ובשמע”צ הוא „גמר יום חתונתו“ . . . ולכן אז שיך השמחה מהתורה שגמשת זמ”ת פשטת בפנימיותם“.

וראה אוה”ת שם (ע’ א’תשענ) שזה ע”י התשובה דוקא שלכן בלוחות הראשונות בשבועות לא נתיקמה הקליטה, ורא” ח”כ ע”י התשובה נתנו הלוחות אחרונות ביוהכ”פ והם נתיקמו. וזהו ענין הקליטה דשמע”צ.

(51) ראה שבת י, א, קט, ב. סור ושו”ע אדמוה”ז או”ח ר”ס רסח. (52) ועד”ו בתורה שארז”ל (ב”מ נט, ב) נצחוני בני נצחוני, וכאשר מתחיל ללמוד התורה עוה”פ אחר ססימה הרי הלימוד הוא באופן עגלה יותר, ועוד ש” ישראל מוסיפין * ומשמיעין ** בתורה. ורא”ה לקי”ש שם ס”ד ובהערה 46 שם.

(*) וח”ב הוא „לאפשא לה“ (וח”א יב, ב. תו”א מקץ לס, ז). (***) שלכן בכ”מ נקראו התורה כלה וישראל חתן (ראה לקו”ת תצא לה, טע”א. ברכה צג, ד ואינן).

(46) תשא לה, א. (47) פרש”י ס”פ ברכה. וראה לקי”ש שם ש”ל ש”ישר כחך ששברת” נאמר לא בעת שבירת הלוחות, אלא כשנצטווה על הלוחות שניות „אשר שברת“. ורש”י מביא (ומגלה) זה (ישר כחך ששברת) רק בסיום וזאת הברכה, כי רק אז נתגלה העילוי שבא ע”י שבירת הלוחות. (48) פרש”י תשא לג, א.

(49) ראה לקו”ת סוכות פה, ז. אוה”ת שם ע’ א’תשפט. ובכ”מ. (50) ראה אוה”ת שם (ע’ א’תשפט ואילך). וראה גם לקו”ת ברכה צו, א) שביהכ”פ וז’ ימי הסוכות (שהוא ענין ז’ ימי ה”

שיים" שנרגש בהם ש"ה' אלקי ישראל
מלך ומלכותו בכל משלה" יי, ומסיי-
עין יי להאדם למלאות שליחותו וע-
בודתו בעולם.

(משיחת יום שמח"ת תשל"ג)

ובאוה"ת בראשית (רנח, ב) — וקאי על
כל בניי.

(55) גוסס התפלה ור"ה.

(56) ראה ג"כ לקו"ת סד"ה ה' לי
בעוזרי.

ומהוה מאין; אבל כשעבודתו היא
בכח עצמו, הבע"ת שעבודתו היא
התחדשות ממש בהבריאה, כנ"ל, ועד
שעושה מדבר הפכי דבר הרצוי —
מעולם דלא "הניין לי" (להקב"ה) עו-
שה עולם ד"הניין לי" — עיי'נ
נעשה דומה לבורא — שותף בשלימות
להקב"ה, ובורא יי שמים וארץ "חד"

(53) ב"ר פ"ג, ז.

(54) להעיר מב"ר פצ"ה, ג: מה הקב"ה
בורא עולמות אף אביכם בורא עולמות,

וזאת הברכה ב

„אמרו לפני מלכיות כו' כדי שתמ' ליכוני עליכם“, הרי מובן שמעיקרי הענינים דשמע"צ ושמח"ת היא קליטת המשכה זו ד"תמליכוני עליכם“, ש' נמשכת בגילוי ובפנימיות בשמע"צ כו' יי.

ועפ"ז יש לבאר בפשטות השייכות דשמח"ת למש"כ יי בפרשתנו, מש"כ „ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל“, שבוה ב' ענינים: „ויהי בישורון מלך“, הוא בחי' תמליכוני עליכם, המשכת בחי' מלכותו ית' יי; ו"בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל“, הוא „שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד“ ואין בהם התחלקות דראש ורגל יי.

הראשון (בתק"ש דר"ה) „אנו ממליכים עליך גו את הבורא ביום זה“ (אבודרהם. סעמי התקיעות). וראה ד"ה יר"ש של ר"ה תשי"ב (11) ראה לקו"ת סוכות פב, סע"ג: „וזהו עצרת... להיות לכם למשמרת לכל השנה קבלת מלכותו ית'... והיגו כמ"ש שום תשים עליך מלך“, ובריש ע"ד שם, ובקיצור לסיד שם, וראה גם שם פו, סע"ג (במ"ש ביום השמיני (שהוא שמ' ע"צ) שלח את העם — דאין מלך בלא עם), צד, ד. אוה"ת בהוספות לשמע"צ סע' א'תתקמו. ד"ה ביום השמע"צ תרצ"ה פכ"ו, ובכ"מ.

(12) לג, ה.

(13) וראה פרש"י עה"פ: תמיד עול מלכותו עליהם.

(14) לקו"ת ר"פ נצבים כביאור הכתוב ויהי בישורון מלך.

וכתוב זה איז רק פסוק (ופרט) אחד בהסדרה, כ"א זוהי הקדמה ו"כלי" לכל הברכות שלאח"ז, שהן (עיקר התוכן ו)שם

א. כמדובר כמ"פ: — מזה ש' הרמב"ם: (ועד"ז בגמרא) בנוגע ל' קריאת פ' וזאת הברכה בשמח"ת: „ולמחר קורין וזאת הברכה“, כהמשך וכסיום קריאות התורה במועדות — „משה תיקן להם לישראל שיהיו קור' אין בכל מועד ענינו“ — משמע כי השייכות ד"וזאת הברכה" ליו"ט ה' אחרון של חג היא [לא רק לפי] „שהיא סוף כל המועדות“, או „כדי לסמוך שמחת התורה שזכו לסיימה לשמחת החג“, או „כדי לסמוך ברכת המלך שלמה לברכת משה“, אלא] לפי ש' פרשת וזאת הברכה היא „ענין ה' מועד“ שנקראת בו.

ב. והנה ה' אפשר לבאר ע"פ הידוע שבשמע"צ (שאו עושים שמחת תורה) היא הקליטה, שאו נקלטות בפנימיות כל ההמשכות דר"ה (וה' חודש בכלל), ומכיון שעיקרו ותוכנו של ר"ה הוא מה שישראל מכתירים את הקב"ה למלך עליהם, כמארז"ל יי

(1) ראה לקו"ש ח"ט ע' 237 ואילך, לעיל ע' 156 ואילך.

(2) ה' תפלה פ"ג ה"ח ואילך.

(3) מגילה לא, א.

(4) ר"ן מגילה פ' בני העיר (הובא בתוי"ט מגילה שם).

(5) מח"ז סי' שפה.

(6) מח"ז שם. אבודרהם סדר תפלת סוכות.

(7) וראה בלקו"ש שם כמה עניני שייכות.

(8) ראה לקמן הערה 17.

(9) ראה לקו"ת שמע"צ פה, ג פת, ד, אוה"ת שם ע' א'תשפט. ובכ"מ.

(10) ר"ה טו, סע"א. ובל' הריס"ג הענין